

Comunicat de la xarxa EurAc en resposta a l'anunci d'un nou suport financer a Ruanda en el marc del Fons Europeu de Suport a la Pau (FEP)

Brussel·les, 21 de novembre de 2024

Senyor Alt representant/Vicepresident de la Unió Europea,
Ministres d'Exteriors dels Estats membres de la UE,

La Xarxa Europa-Àfrica Central (EurAc) i els seus membres, que reuneix 32 organitzacions de la societat civil compromeses amb la pau, la seguretat i els drets humans, condemnen enèrgicament la recent decisió del Consell de la Unió Europea (UE) ¹ de destinar 20 milions d'euros a Ruanda a través del Fons Europeu de Suport a la Pau (FEP) com a part de la seva intervenció militar a Moçambic. La concessió d'aquesta ajuda a Ruanda, tot i estar provat el suport que dona al grup rebel M23, responsable de greus violacions de drets humans a l'est de la República Democràtica del Congo (RDC), corre el risc d'exacerbar una situació de seguretat i d'ajuda humanitària ja precària, alhora que contribueix a la desestabilització de la regió.

EurAc, com a actor compromès amb un enfocament holístic i equilibrat dins de la regió, vol expressar les preocupacions dels seus membres i els seus socis locals pel fet que aquest suport financer addicional soscava els compromisos de la UE per a la pau, l'estabilitat i el respecte als drets humans. També volem cridar l'atenció dels responsables polítics europeus sobre el fet que aquesta decisió suposa un obstacle més per al diàleg polític entre Ruanda i la RDC, afeblint les perspectives de pau i debilitant encara més la credibilitat de la UE a la regió.

Una ajuda que va en contra del dret internacional i pot augmentar la violència

L'assignació d'una primera quantitat de 20 milions d'euros al desembre de 2022 havia commocionat profundament l'opinió pública i la societat civil congoleesa. Ja en aquell moment, aquesta decisió havia suscitat dubtes sobre la capacitat de la UE per comprometre's realment amb la pau i l'estabilitat a la regió. En un context de deteriorament cada vegada més dramàtic de la crisi a la República Democràtica del Congo i davant el suport de les tropes ruandeses als rebels de l'M23, tot violant la Carta de les Nacions Unides, aquesta ajuda econòmica addicional, que s'afegeix als 89 milions d'euros ja concedits a les forces moçambiqueses, soscava una vegada més la credibilitat de la UE com a defensora de la pau i els drets humans. Donar suport militar a un estat implicat que fa costat a actors culpables de violacions massives de drets humans, no només contravé els principis del dret internacional humanitari, que prohibeix finançar els actors responsables de crims de guerra, sinó que també contribueix a perpetuar una inestabilitat crònica, de la qual les principals víctimes segueixen sent els civils.

¹ [European Peace Facility: Council tops up support to the deployment of the RDC to fight terrorism in Cabo Delgado](#), Consell de la UE, 18 de novembre 2024

Tot i reconeixent plenament la importància de la lluita contra el terrorisme, el risc que els fons de la UE s'utilitzin incorrectament amb finalitats militars a la RDC segueix sent una preocupació important per als membres d'EurAc i els seus socis. És essencial establir mecanismes de control rigorosos per garantir que els fons assignats no es desviïn cap a objectius militars a la RDC i que la UE no esdevingui indirectament còmplice d'activitats que puguin prolongar els conflictes i agreujar el patiment de les poblacions civils.

La comunitat internacional, i en particular la UE, té la responsabilitat de garantir que la seva ajuda s'utilitzi exclusivament per a finalitats d'estabilització i protecció de la població. També ha de garantir que les accions adoptades en el marc del Fons Europeu de Suport a la Pau respectin les normes internacionals, incloses les relatives als drets humans i al dret internacional humanitari.

Tres condicions estrictes abans de donar suport a l'exèrcit ruandès

EurAc i els seus membres demanen a la UE que suspengui tot el suport financer a Ruanda en el marc del Fons Europeu de Suport a la Pau, llevat que es respectin estrictament les següents condicions:

- 1. La retirada completa i verificable de les tropes ruandeses de l'est de la RDC.** La presència de tropes ruandeses al territori de la República Democràtica del Congo representa una violació de la integritat i sobirania del país. No es pot assignar cap ajuda fins que Ruanda implementi el procés de pau de Luanda i retiri les seves tropes del territori congolès. Aquesta retirada és essencial per aconseguir una solució duradora i pacífica a la regió.
- 2. Els fons han de ser destinats exclusivament a equipaments no letals i al transport.** No s'han de destinar fons per a equipament militar ofensiu.
- 3. No s'ha de permetre cap moviment de tropes entre la RDC i Moçambic.** La UE ha de posar en marxa mecanismes estrictes de control per garantir que l'ajuda no s'utilitzi per reforçar les operacions militars en aquests dos teatres d'operacions. També és crucial garantir la transparència en l'ús d'aquests fons després que s'hagin assignat al Ministeri de Finances de Ruanda.

EurAc recorda a la UE i als seus estats membres que els interessos econòmics i polítics no han de prevaler de cap manera sobre l'obligació del dret internacional de protegir els drets humans i el benestar de les comunitats. Si la UE té la intenció de mantenir-se fidel als seus compromisos de pau, estabilitat i respecte dels drets humans a la regió dels grans Llacs ², ha de fer que qualsevol suport financer estigui condicionat al respecte d'aquests tres principis fonamentals, sense compromís. Tota l'ajuda a Ruanda en el marc del Fons Europeu de Suport a la Pau ha de ser suspesa fins que aquestes condicions siguin plenament respectades.

La xarxa EurAc i els seus membres.